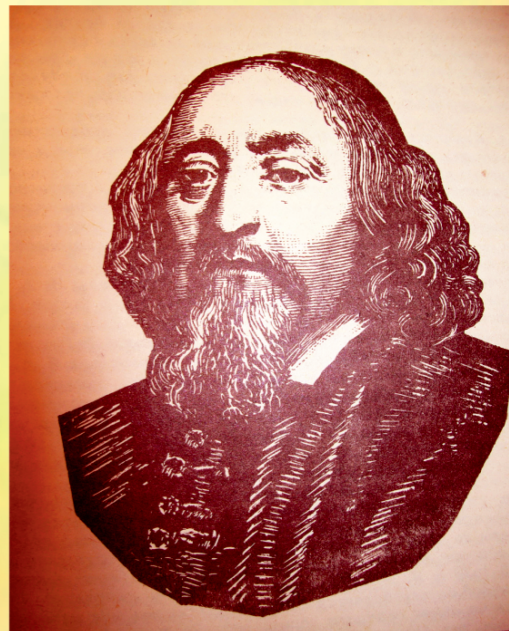

FOLIA COMENIANA

Вісник
польсько-української
науково-дослідницької
лабораторії психодидактики
імені Яна Амоса Коменського

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали П'ятої Міжнародної науково-практичної конференції
10–11 жовтня 2019 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
ВІДДІЛ ДИДАКТИКИ
ВІДДІЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БРДУ ІМЕНІ О. С. ПУШКІНА (БІЛОРУСЬ)
ВИЩА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ Я. А. КОМЕНСЬКОГО У М. ЛЕШНО (ПОЛЬЩА)
ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНКИ КУПАЛИ (БІЛОРУСЬ)
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА ІМЕНІ ПРОФЕСОРА СТАНІСЛАВА ТАРНОВСЬКОГО
У М. ТАРНОБЖЕГ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ДЗО «ГРОДНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ» (БІЛОРУСЬ)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АБАЯ (КАЗАХСТАН)
ПУБЛІЧНИЙ ІНСТИТУТ «ТРАКАЙСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОСВІТИ» (ЛИТВА)
ТРАКАЙСЬКИЙ ЦЕНТР РОЗВИТКУ ДОРОСЛИХ (ЛИТВА)
УНІВЕРСИТЕТ САСКАТЧЕВАНА (КАНАДА)

FOLIA COMENIANA

***ВІСНИК ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПСИХОДИДАКТИКИ
ІМЕНІ ЯНА АМОСА КОМЕНСЬКОГО***

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції
10–11 жовтня 2019 року**

ЗМІСТ

<i>Авраменко Оксана.</i> Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до супроводу соціалізації дошкільників в умовах ЗДО.....	9
<i>Андрусенко Ірина.</i> Засоби реалізації інтегрованого підходу у формуванні екологічної грамотності учнів початкових класів.....	11
<i>Андрусик Олена.</i> Психолого-педагогічні умови формування вчинкового потенціалу особистості учня.....	14
<i>Байдюк Любов.</i> Умови формування готовності майбутніх учителів початкової школи до навчання іноземних мов у контексті модернізації освітнього середовища.....	16
<i>Балан Інна, Перепелюк Тетяна.</i> Соціалізація юнацтва у мережі інтернет	19
<i>Барановська Олена.</i> Сучасні тенденції реалізації педагогічних технологій профільного навчання за філологічним спрямуванням: психодидактичні аспекти.....	21
<i>Бібік Надія.</i> Дидактичні вимоги до компетентісно орієнтованого уроку / заняття	24
<i>Васьківська Галина.</i> Психодидактичний аспект реалізації рефлексійно-пізнавальної технології засобами метакурсу «Людинознавство».....	29
<i>Васьківська Олена.</i> Уміння діалогічного мовлення як важливий чинник професійної підготовки студентів.....	31
<i>Вахоцька Ірина.</i> Модернізація змісту позашкільної освіти.....	34
<i>Вашуленко Оксана.</i> Підручник з навчання грамоти у контексті сучасних освітніх завдань.....	38
<i>Веремієнко Вадим.</i> Побудова віртуального навчального середовища навчального закладу.....	43
<i>Волошина Галина.</i> Виховання ціннісного ставлення до природи засобами мистецтва.....	45
<i>Волошин Петро.</i> Виховання ціннісного ставлення до природи засобами музичного мистецтва.....	48
<i>Габінська Алла (Габинская Алла).</i> Проблема розвитку конкурентоспособності сучасного педагога.....	51
<i>Гагарін Микола, Гомонюк Ірина.</i> Підготовка майбутніх керівників закладів освіти до управління ризиками.....	54

людських стосунків, розкриттю характерів героїв, їхньої поведінки у конкретних ситуаціях; (2) на які цінності ви звернули особливу увагу, чи є серед них такі, що раніше залишалися без уваги; (3) чи почерпнули ви нові знання про людину, працюючи над розв'язанням цього завдання-задачі.

За таким самим зразком розглядалися суперечливість у характері, поведінці героїв літературних творів вітчизняних і зарубіжних авторів.

Отже, за результатами апробації навчального посібника «Людинознавство» ми переконалися, що зміст відповідного метакурсу має містити проблемно-рефлексійні ситуації, а також інформацію, яка може стати основою для створення учителем таких ситуацій на уроці з метою збудження навчальної рефлексії (активної діяльності) учнів.

Водночас ми з'ясували, що за деякими аспектами засоби сконструйованого змісту «Людинознавства» можуть залишитися нереалізованими. За таких утруднень ми радили творчо співпрацювати зі шкільними психологами, соціальними педагогами і медичними працівниками, залучати до реалізації метакурсу сторонніх фахівців – юристів, економістів, менеджерів. За їх участі проводилися бінарні уроки. Завдяки такому комплексному підходу освітня діяльність набуде цілісності і сприятиме усвідомленню старшокласниками потреби пізнавати закономірності життя і розвитку людини, функціонування соціуму як системи тощо.

Список використаних джерел:

1. Васьківська Г. О. *Людинознавство. Для учнів 10–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів* : навч. посіб. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 256 с.
2. Васьківська Г. О. *Формування системи знань про людину в учнів старшої школи: теорія і практика* : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 512 с.
3. Осадченко І. І. *Теорія і практика ситуаційного навчання у підготовці майбутніх учителів початкової школи* : монографія. Умань : ПП Жовтий, 2011. 414 с.

Васьківська Олена,

*к. пед. н., доцент кафедри журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю факультету міжнародних відносин
Національного авіаційного університету, Україна*

УМІННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Процеси глобалізації суспільств, інтеграції науки, економіки, модернізація освітньої галузі детермінують комунікативну

парадигму, за якої формуються особистісні якості, розвиваються індивідуальні особливості, виховуються ціннісні орієнтації молодшої людини. Зважаючи на стратегічні цілі оновлення освіти, на її мету і завдання, визначені Законом України «Про загальну середню освіту», Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки, іншими чинними документами, у закладах загальної середньої освіти мають створюватися сприятливі умови розвитку індивідуальних особливостей учнів задля подальшого успішного розв'язання ними проблем своєї життєдіяльності і життєтворчості.

Діалог, будучи основною формою соціальної комунікації, створює необхідні умови для вироблення в людей уміння самостійно мислити, чітко висловлювати свою думку, відстоювати власні переконання, доводити свою позицію. Діалогічні взаємини є універсальними. Вони проходять крізь людське мислення, стосунки, пронизують життя людини. Проблема діалогу у той чи інший спосіб є актуальною у різних культурах на всіх етапах людського розвитку. Вступають у діалог, спілкуються між собою люди, що мають наміри досягти певних цілей. Від їхніх намірів залежить яким буде діалог – чи це буде мирна бесіда, чи суперечка, чи гостра полеміка.

Створення власного мовлення розглядається сучасною дидактикою і методикою як основна умова формування у здобувачів освіти культури мовлення і міжособистісної комунікації. Щоб оволодіти умінням діалогічного спілкування, не досить навчитися запитувати і відповідати, для цього потрібні специфічні вміння.

Оскільки діалогічне мовлення розвивається в процесі спілкування двох або більше партнерів, то мовна поведінка одного зі співрозмовників у діалозі залежить від реакції іншого, бо кожний з партнерів переслідує свою мету в діалогічному спілкуванні. Відтак особливістю навчального діалогічного спілкування є те, що воно має бути завчасно підготовлене викладачем, передбачати вільне спілкування студентів. За такого спілкування студенти розвивають уміння діагностувати цілі і наміри співрозмовника за його мовними конструкціями, інтонацією, паузами, за невербальним супроводом (мімікою, жестами) виголошеного. Форми спілкування можуть бути найрізноманітнішими, однак у педагогічній практиці найчастіше навчання діалогічного мовлення зводиться лише до вправ на «запитання – відповідь», де окремі діалогічні єдності не завжди логічно взаємопов'язані. Відтак завдання викладача – знайти шляхи навчання діалогу, наближеного до діалогу природного – вільного.

Перед педагогом також постає необхідність створити умови, які сприятимуть формуванню у здобувачів освіти уміння толерантного діалогічного спілкування.

Удосконалення діалогічних умінь здобувачів освіти передусім залежить від педагогічних технологій, які педагог використовує під час освітнього процесу [3]. Викладач активно залучаючи студента до пошуку нової інформації, мотивує його до прояву ініціативи і самостійності. Для студентів, які є суб'єктами освітнього процесу, важливо вміти правильно висловлювати свої думки, долати сором'язливість, оцінювати ситуацію спілкування, вміти вдаватися до нестандартних рішень, творчо мислити [1, с. 55].

Діалогічне мовлення, полілог – ефективний засіб розвитку ціннісно-сислової сфери особистості студента, а також їхнього професійного становлення. Для того щоб розвивати у студентів уміння спілкування, перед педагогом, щонайперше, постає необхідність у створенні умов, які сприяли б формуванню у здобувачів освіти комунікативної компетентності.

Без належних умінь і навичок діалогічного спілкування на ефективність трансакцій годі чекати, адже «процес комунікації утруднюється, якщо носій мови є лінгвістично некомпетентним (не вміє створювати граматично вправні мовні конструкції, не має навичок спілкування), з іншого боку, якщо не володіє навичками стратегічної діалогічної (універсальна складова спілкування) взаємодії [2, с. 9]».

Визнання діалогу як найбільшої цінності у цивілізованому світі, як важливого чинника, завдяки якому люди вдосконалюються, стають духовно розвиненішими, наразі, є актуальним як ніколи. Діалог, з одного боку, позбавляє людину відчуття самотності, а з іншого – дає змогу знайти точки дотику з іншими людьми, віднайти в них часточку себе.

Отже, важливе завдання підготовки студентів до професійної діяльності полягає в тому, щоб навчити їх діяти в нестандартних ситуаціях, бачити суперечливість різних життєвих фактів, сперечатися, доводити, відстоювати власну позицію, формулювати проблеми, шукати нестандартні розв'язання їх. Реалізація цього завдання можлива в процесі удосконалення умінь діалогічного спілкування студентів як важливого чинника професійного становлення.

Список використаних джерел

1. Васьківська Г. О. Формування комунікативної компетентності старшокласників на основі засвоєння системи знань про людину. *Українська мова і література в школі*. 2012. № 2. С. 52–57.

2. Косянчук С. В. Чи справді риторика так потрібна старшокласникам? *Вивчаємо українську мову і літературу*. 2010. № 34. С. 7–14.

3. Осадченко І. І. Психодидактична готовність викладачів до застосування у ВНЗ креативних технологій навчання. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка*. 2017. Вип. 8. С. 111–120. (Серія : Педагогіка).

Вахоцька Ірина,

к. психол. наук., доцент кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах розбудови громадянського суспільства в Україні, євроінтеграційних прагненнях, різноманітних глобальних викликів, особливо важливим залишається роль освіти як соціального інституту, головного чинника цивілізаційного, технологічного, культурного розвитку суспільства.

Важливість освітньої місії підтверджується актуальними проблемами соціуму щодо формування конкурентоспроможної, соціально успішної особистості. Реалізація такого завдання забезпечується різноманітністю форм, напрямів, організаційних рівнів освітньо-виховної, розвивальної та соціалізуючої діяльності, що дає підстави розглядати позашкільну освіту України як цілісну, структуровану, освітньо-виховну систему.

Особливе місце в системі позашкільної освіти належить позашкільним навчальним закладам.

Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зростання рівня володіння комп'ютерною технікою суб'єктів освітнього процесу, відкритість освітніх систем, популярність електронних освітніх ресурсів та віртуалізація навчальної діяльності, потреба в інформаційній взаємодії й контактах соціального партнерства, перехід до нової, активної форми фіксації процесу та результатів навчально-виховної діяльності актуалізували проблему формування й розвитку інформаційно-освітнього середовища закладу освіти.

У контексті модернізації змісту позашкільної освіти важливо ураховувати загальні тенденції, що стимулюють корекцію інформаційного, управлінського, методичного та дидактичного забезпечення освітньої діяльності сучасних позашкільних навчальних закладів із використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій. Теоретичне обґрунтування організаційних,